

Kommunal- og moderniseringsdepartementet - KMD

Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Vår referanse: 21/01738-2
Arkivkode: 0
Saksbehandler: Lise Spikkeland
Deres referanse:
Dato: 24.06.2021

Hørings svar fra KS Forslag til midlertidige endringer i valgforskriften – smittevern faglig forsvarlig gjennomføring av stortingsvalget 2021

KS viser til høringsbrev fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) datert 10.06.2021, om forslag til midlertidige endringer i valgforskriften – smittevern faglig forsvarlig gjennomføring av stortingsvalget 2021.

KS har i tidligere hørings svar til valglovutvalgets utredning *NOU 2020:6 Frie og hemmelige valg* vært opptatt av hvilke konsekvenser den pågående pandemien kan ha for gjennomføring av stortingsvalget i 2021. I høringsuttalelsen i januar då. om *Forslag til midlertidige endringer i valgloven og kommuneloven som følge av utbruddet av covid-19*, støttet KS forslagene til midlertidige tilpasninger i regelverket for å sikre at alle velgere har mulighet til å stemme og for å øke kommunenes handlingsfrihet under valggjennomføringen.

I samme høring ga KS imidlertid uttrykk for tvil om behovet for forskriftshjemmel knyttet til endringer i valgloven. Vi etterlyste en bedre begrunnelse for et slik behov, og viste til at smittevernloven allerede gir kommunene ansvar og myndighet til å iverksette nødvendige smitteverntiltak, også i tilknytning til valgavviklingen. Det ble også pekt på den da varslede smitteveilederen som skal støtte kommunene i valggjennomføringen. KS mener fortsatt at behovet for forskrift ikke er godt synliggjort.

Når forslag til forskrift nå foreligger, ønsker KS å knytte noen kommentarer til den.

Om forslag til midlertidige endringer

Ny § 26a

Smittevern faglig forsvarlig gjennomføring av forhåndsstemmegivningen ved stortingsvalget i 2021

Ad (1) Valgstyret skal sørge for at det iverksettes tiltak for å sikre en smittevern faglig forsvarlig gjennomføring av forhåndsstemmegivningen ved stortingsvalget i 2021. Med smittevern faglig forsvarlig gjennomføring menes at det blant annet er iverksatt tiltak som bidrar til at syke valgfunksjonærer og stemmestyremedlemmer ikke deltar i forhåndsstemmegivningen, og at det er iverksatt nødvendige hygienetiltak og kontaktreducerende tiltak.

KS har ingen innvendinger mot første setning i denne. Vi mener i tillegg at den er tilstrekkelig, og at ordet «forsvarlig» er en rettslig standard som ikke trenger eksemplifiseres.

KS mener at den andre setningen i forslaget sier lite i rettslig forstand, «..tiltak som bidrar til at syke valgfunksjonærer...», kan for eksempel forstås som at det er tilstrekkelig at kommunen sender ut en e-post til valgfunksjonærene om at de må holde seg hjemme dersom de er syke. KS antar videre at det i såfall menes funksjonærer som er syke av Covid 19, og ikke funksjonærer som måtte ha andre mer eller mindre smittsomme sykdommer.

Kommunene skal være forberedt på hvordan gjennomføre valget ved høyt smittetrykk eller lokalt smitteutbrudd, og kunne sette i gang nødvendige tiltak. KS legger derfor til grunn at lokal smittesituasjon er utgangspunkt for vurdering av aktuelle smitteverntiltak. Det framgår også i høringsnotatet fra departementet at valgstyret må gjøre en konkret vurdering ut fra lokale forhold av hvilke tiltak som er nødvendig å iverksette.

Ad (2) Valgstyret skal sørge for at det under forhåndsstemmegivningen er mulig å holde minst én meters avstand til andre som ikke er i samme husstand, målt fra skulder til skulder. Kravet om én meters avstand gjelder ikke mellom personer som hjelper velgeren med å stemme etter valgloven § 8-4 åttende ledd og § 9-5 femte ledd, og velgeren, og mellom personer som hjelper velgeren.

KS mener dette avsnittet er unødvendig, og at det er ivaretatt i første avsnitt (1) hvor det heter at valgstyret skal sørge for at det iverksettes tiltak for å sikre en smittevernfaglig forsvarlig gjennomføring av valget. KS mener det må gjøres en konkret vurdering i hver kommune av hvilke tiltak det er behov for, med utgangspunkt i lokale forhold. Forslag (2) sier dessuten ikke noe om hva som gjelder dersom det ikke er mulig å holde en meters avstand. Er for eksempel slik at en kan nekte en velger å få stemme og be vedkommende om å komme tilbake senere? Eller kan bruk munnbind være aktuelt i tilfelle det ikke er mulig å holde en meters avstand?

Det er viktig å være oppmerksom på og problematisere at smitteverntiltak både kan være tiltak som bidrar til at velgere får stemme, men det kan også være et hinder for det. Eksempelvis kan det ikke være slik at om det ikke er mulig å holde en meters avstand under stemmegivningen, slik departementet foreslår, så får ikke velgeren stemme. Det er viktig at valgstyret som skal sørge for dette unngår tiltak som hindrer eller gjør det vanskelig for velgere å få stemt.

Helge Eide
Områdedirektør Samfunn, velferd og demokrati